

ГІГІЄНА ВОДИ І ОХОРОНИ ВОДОЙМИЩ

УДК 614.777:543.3 (477)

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ДОРΟΣЛОГО ТА ДИТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ КАМ'ЯНСЬКО-ДНІПРОВСЬКОГО СІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

Григоренко Л.В.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м. Дніпро

Вступ. На протязі останніх десяти років в Україні погіршилась демографічна ситуація на фоні негативних тенденцій перебігу генетичних процесів у популяції [1-4]. Кількість хворих в українській популяції збільшилась на 25%, загальна кількість населення скоротилася на 4 млн. чоловік. Неінфекційна, у тому числі онкологічна захворюваність серед населення зростає щорічно на (2,6-3)% [5]. У зв'язку з цим, національною гігієнічною проблемою сьогодення є оцінка економічних збитків внаслідок погіршення рівнів показників популяційного здоров'я як серед дорослого, так і серед дитячого населення, обумовлених впливом медико-біологічних факторів, а також дією негативних факторів навколишнього середовища [6,7,8].

Кам'янсько-Дніпровський район розташований в західній частині Запорізької області та є прикордонним районом області на межі Дніпропетровської області з півночі та Херсонської області з заходу. На півдні район межує з Великобілозерським районом, на сході – з Василівським районом Запорізької області. Територія району займає площу 1,23 тис. км², що складає 6,2% від загальної площі Запорізької області. Район характеризується теплим засушливим літом, зима м'яка з частими відлигами. Найбільша частина опадів (267 мм) випадає в квітні, жовтні. Населення району складає 41,8 тисяч, у т.ч. міське населення 13,8 тисяч, сільське населення 28,0 тисяч. В віковій структурі населення переважають вікові групи старше 50 років, на вказану групу припадає 50,7% від загальної чисельності дорослого населення. Виражена тенденція старіння населення.

Кам'янсько-Дніпровський район включає 17 адміністративних пунктів, у т.ч. 16 сільських населених пунктів. В районі переважають малі села з числом жителів менше 2000 – 10 сільських населених пунктів. В адміністративно-територіальному відношенні у склад району входить Кам'янсько-Дніпровська міська рада та 8 сільських рад, яким підпорядковано 16 сільських населених пунктів.

В Кам'янсько-Дніпровському районі виражена сільськогосподарська аграрна направленість виробництва. Площа сільськогосподарських угідь складає 63200 га. Тваринництво представлено 7 тваринницькими комплексами, у т.ч. 1 – молочно-товарною фермою. 38,2% працюючого населення (1831 чоловік) зайнято в сільському господарстві.

Забезпечення населення району питною водою проводиться шляхом централізованого водопостачання та з індивідуальних шахтних або трубчатих колодязів. Централізованим водопостачанням населені пункти району охоплені на 60%. Джерело централізованого водопостачання – підземний водонесний горизонт з глибини від 26 м та більше.

Матеріали і методи дослідження. Проводився аналіз рівнів захворюваності за основними класами хвороб МКХ-X серед дорослого та дитячого населення у Кам'янсько-Дніпровському районі за період з 2008 по 2011 роки. Використовувались дані статистичної звітності обласного інформаційного центру управління охорони здоров'я за 2008-2011 річний період. Всього було досліджено 450 показників захворюваності серед дорослого населення; 550 показників за-

хворюваності серед дитячого населення Кам'янсько-Дніпровського району.

Метою роботи ретроспективного епідеміологічного дослідження, виконаного когортним методом у Кам'янсько-Дніпровському районі було визначення рівнів популяційного здоров'я серед дорослого та дитячого населення для профілактики негативного впливу чинників навколишнього середовища на здоров'я.

Методи досліджень: епідеміологічні – для аналізу загальної та первинної захворюваності дорослого та дитячого населення у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки; гігієнічного опису; медико-статистичні.

Результати дослідження та їх обговорення. В структурі захворюваності населення Кам'янсько-Дніпровського району ін-

фекційні і паразитарні захворювання посідають перше рангове місце. Захворюваність за цим класом хвороб серед усього населення цього району за період 2008-2011 роки має тенденцію до зростання з (56490,12 до 622262,63) випадків на 100 000 населення. При цьому, середньобаторічний показник захворюваності на інфекційні і паразитарні хвороби становив 58232,04 випадків на 100 000 населення по району і 57957,58 випадків на 100 000 населення по Запорізькій області. Темпи приросту відповідно становили 7,0 – по району та 0,9 – по області. Найвищий рівень цього класу захворювань спостерігався у 2011 році і був в 1,07 рази вище, у порівнянні з середньобаторічним показником як по району, так і по області (рис. 1).

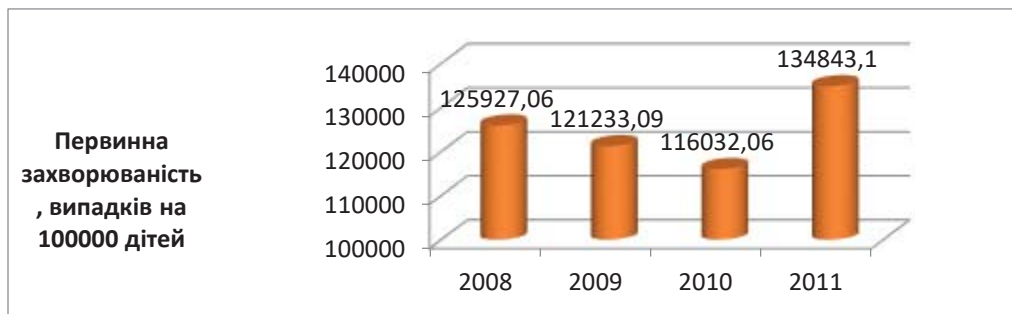

Рисунок 1. Тенденція захворюваності на інфекційні та неінфекційні захворювання серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

Друге рангове місце в структурі захворюваності населення займають усі неінфекційні захворювання, для яких також є характерною тенденція до збільшення протягом 3-річного періоду спостереження відповідно від (54135,58 до 59901,11) випадків на

100 000 населення, що перевищує середньобаторічний показник в (1,03-1,07) рази як по району, так і по області. Темп приросту цього показника за період 2008-2011 роки становить 7,0% по району та 0,8% по області (рис. 2).

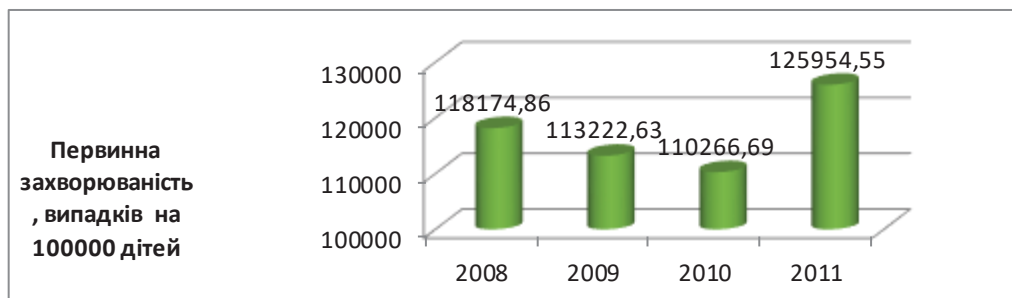

Рисунок 2. Тенденція захворюваності на неінфекційні захворювання серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

Третє рангове місце посідають хвороби органів дихання, грип та ГРЗ. Захворюваність за цим класом хвороб за середньобагаторічним рівнем показника складає 24560,88 випадків на 100 000 населення по району та 26787,54 випадки на 100 000 населення по області. Звертає на себе увагу найбільший темп приросту показника захворюваності серед всього населення по Кам'янсько-Дніпровському районі 12,2% та по Запорізькій області 2%.

Аналіз рівня захворюваності всього населення демонструє виражений ріст показників захворювань на новоутворення, хвороби нервової системи та органів чуття, з темпами приросту по району відповідно на 32,3%, тоді як по області відповідно на (8,7 і 2,1)%.

Виражене зниження захворюваності всього населення з негативними темпами приросту по району спостерігалось за такими класами захворювань, як хвороби крові і кровотворних органів (темپ приросту показника – 6,4%), хвороби ендокринної системи (-22,1%), цукровий діабет (-19,1%), психічні розлади (-11,9%), короткозорість (-11,5%), хвороби системи кровообігу (темп приросту показника – 7,0%), в тому числі гіпертонічна хвороба (-17,4%), ішемічна хвороба (-27,1%), гастрити та дуоденіти (темпи приросту – 34,6%), хвороби шкіри та підшкірної клітковини (-34,2%), хвороби кістково-м'язової системи (-7,4%). Спостерігалось помірне зниження показника захворюваності на бронхіальну астму (-2,2%), хвороби органів травлення (-4,4%) по району протягом 2008-2011 років.

Серед категорії дитячого та дорослого населення, що мешкають на території Кам'янсько-Дніпровського району за 2008-2011 роки виявлено найвищі темпи позитивного приросту показників захворюваності на інфекційні та паразитарні захворювання (темпи приросту 7,0%), неінфекційні захворювання (7%), інфекційні і паразитарні захворювання (5,2%), новоутворення (32,3%), злоякісні новоутворення (6,8%), хвороби нервової системи та органів чуття (32,3%), хвороби органів дихання, грип та ГРЗ (12,2%), травми та отруєння (7,7%), та помірний ріст захворюваності на виразку шлунку і 12 – паллої кишки (1,1%).

Встановлена позитивна динамічна тенденція до вираженого зросту захворюваності серед дитячого населення віком (від 0 до 14) років за середньобагаторічним показником як по району, так і по області на інфекційні та неінфекційні захворювання (темпи приросту відповідно 8,3 і 3,0%), неінфекційні захворювання (7,7 і 2,7%), інфекційні і паразитарні захворювання (16,9 і 6,8%), новоутворення (66,1 і 11,5%), злоякісні новоутворення (221,7 і 11,4%), хвороби нервової системи та органів чуття (51,9 і 10,6%), хвороби органів дихання, грип та ГРЗ (12,5 і 3,1%). Стабілізація була зареєстрована за показниками захворюваності на бронхіальну астму серед дітей (0-14) років, з темпами приросту (0,5%) по району та (14,5%) по області. Найбільший рівень захворюваності серед дітей за цим класом хвороб спостерігався у 2010 році і складав 107,91 випадків на 100 000 населення і був в 1,7 рази вище за середньобагаторічний показник по району та в 1,4 рази відповідно по області (рис. 3).

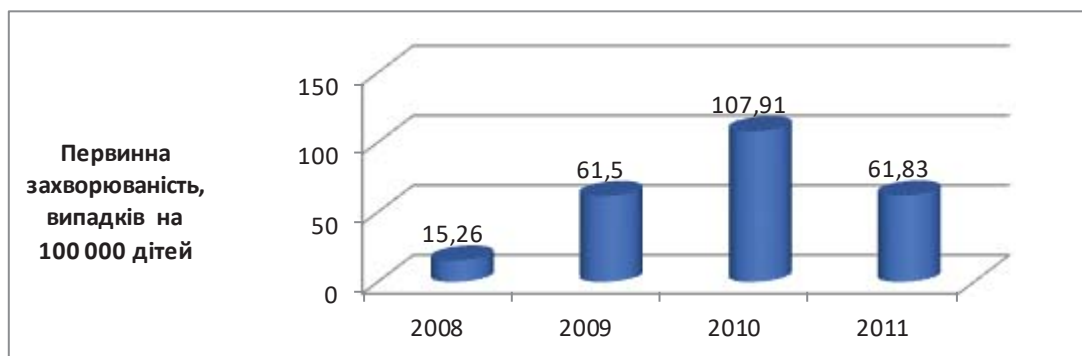

Рисунок 3. Тенденція захворюваності на бронхіальну астму серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

Динамічні тенденції з вираженим зниженням показника захворюваності було зареєстровано серед дітей (0-14) років за такими класами хвороб, як хвороби крові і кровотворних органів (темپ негативного приросту -8,0%), хвороби ендокринної системи (-12,5%), короткозорість (-21,8%), хвороби системи кровообігу (-20,9%), хвороби органів травлення (-5,6%), гастрити та дуоденіти і хвороби шкіри та підшкірної клітковини (відповідно -32,1%), хвороби кістково-м'язової системи (-19,6%).

Аналіз захворюваності серед дорослого населення і підлітків віком (від 15 до 17) років показує, що перше рангове місце посідають інфекційні та неінфекційні захворювання. Динаміка рівня захворюваності за цим класом демонструє виражений ріст інтенсивних показників з рівня 44210,82 у 2008 році до 49021,05 випадків на 100 000 населення у 2011 році, з позитивним темпом приросту на 6% по району і негативним темпом приросту на -0,5% по області.

Неінфекційні захворювання посідають друге рангове місце в структурі захворюваності серед дорослих і підлітків та характеризуються зростанням у динаміці на 6,4% по району з рівня 42821,97 до 47828,79 випадків на 100 000 населення за період вивчення.

Третє рангове місце у структурі захворюваності серед дорослого населення і

підлітків складають хвороби органів дихання, грип та ГРЗ. Рівні захворюваності дорослих і підлітків за цим класом хвороб характеризуються зростанням у динаміці на 11,2%. Середньобагаторічний показник захворюваності на хвороби органів дихання, грип та ГРЗ склав 13724,38 випадків на 100 000 населення по району і 15650,94 випадків на 100 000 населення по області.

Аналіз даних про захворюваність серед дорослих і підлітків виявив виражене їх зростання за 2008-2011 роки по класу хвороб нервової системи та органів чуття (26,9%), новоутворень (30,5%), травм та отруєнь (9,1%), а також інфекційних та неінфекційних захворювань (6,0%), неінфекційних захворювань (6,4%), хвороб органів дихання, грипу та ГРЗ (11,2%).

Динамічні тенденції з вираженим зниженням показника захворюваності серед дорослих та підлітків було зареєстровано за такими класами хвороб, як інфекційні та паразитарні захворювання (темп приросту -8,0%), хвороби ендокринної системи (-24,0%), цукровий діабет (-18,9%), психічні розлади (-14,5%), короткозорість (-9,1%), хвороби системи кровообігу (-6,6%), у тому числі гіпертонічна хвороба (-17,4%), ішемічна хвороба (-27,1%), гастрити і дуоденіти (-36,7%), хвороби шкіри та підшкірної клітковини (-35,7%), хвороби кістково-м'язової системи (-6,6%) (рис. 4-7).

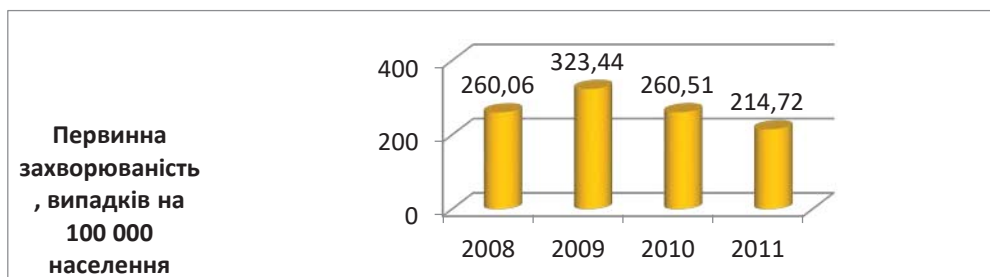

Рисунок 4. Тенденція захворюваності на цукровий діабет серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

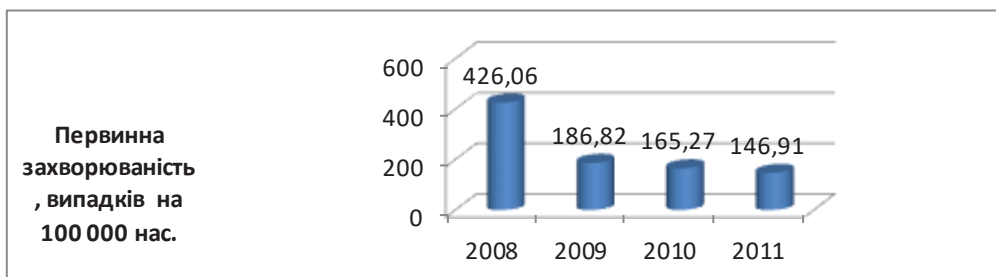

Рисунок 5. Тенденція захворюваності на гастрити та дуоденіти серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

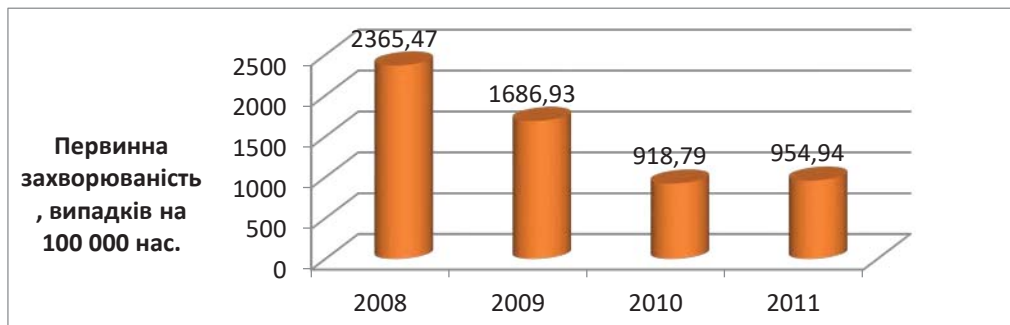

Рисунок 6. Тенденція захворюваності на хвороби шкіри та підшкірної клітковини серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

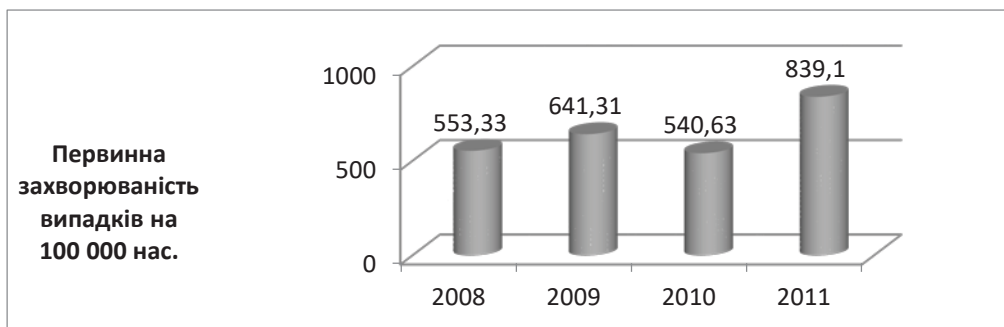

Рисунок 7. Тенденція захворюваності на новоутворення серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

Аналіз показників поширеності захворювань серед категорії дорослого і дитячого населення (всього) на території Кам'янсько-Дніпровського району показав, що перше рангове місце посідають інфекційні та неінфекційні захворювання, друге місце – неінфекційні захворювання, на третьому місці – хвороби системи кровообігу. Виявлена тенденція до зростання рівнів показника у динаміці за 2008-2011 роки за цими класами хвороб. Поширеність захворювань на інфекційні та неінфекційні захворювання серед всього населення має тенденцію до зростання з 145885,40 до 151652,97 випадків на 100 000 населення, з темпом приросту по району на 3,6%. При цьому, середньобаторічний показник поширеності захворювань цього класу хвороб становить 146390,14 випадків на 100 000 населення по району і 146412,63 випадків на 100 000 населення по області.

Несприятливі динамічні тенденції з вираженим зростанням показника було зареєстровано також за такими класами хвороб, як інфекційні і паразитарні захворювання (темп приросту 5,8%), хвороби ендокринної системи (7,5%), цукровий діабет (8,9%), хво-

роби нервової системи та органів чуття (15,4%), хвороби системи кровообігу (5,8%), в тому числі ішемічна хвороба (13,0%), травми та отруєння (8,2%). Рівень поширеності захворювань на гіпертонічну хворобу був стабільним як по району (темп приросту 1,0%), так і по області (1,5%).

Виявлена тенденція до вираженого зниження показника поширеності захворювань на злоякісні новоутворення в середньому по району (темп приросту -10,0%), хвороби крові і кровотворних органів (-11,4%), короткозорість (-29,0%), бронхіальну астму (-13,4%), гастрити та дуоденіти (-13,2%), хвороби шкіри та підшкірної клітковини (-30,9%), вроджені аномалії (-6,4%).

В структурі поширеності захворювань серед дитячого населення віком (0-14) років інфекційні і неінфекційні захворювання посідають перше рангове місце. Захворюваність за цим класом хвороб серед дітей по району має тенденцію до зростання з 168823,44 до 173071,57 випадків на 100 000 дитячого населення. Середньобаторічний показник поширеності цього класу хвороб становив 164360,13 випадків на 100 000 дітей по району і 170357,35 випадків на

100 000 дітей по області. Найвищий рівень поширеності цього класу захворювань спостерігався у 2011 році, однак був у 1,05 рази

нижче за середньобогаторічний показник по району, та в 1,01 рази нижче за цей показник по області (рис. 8).

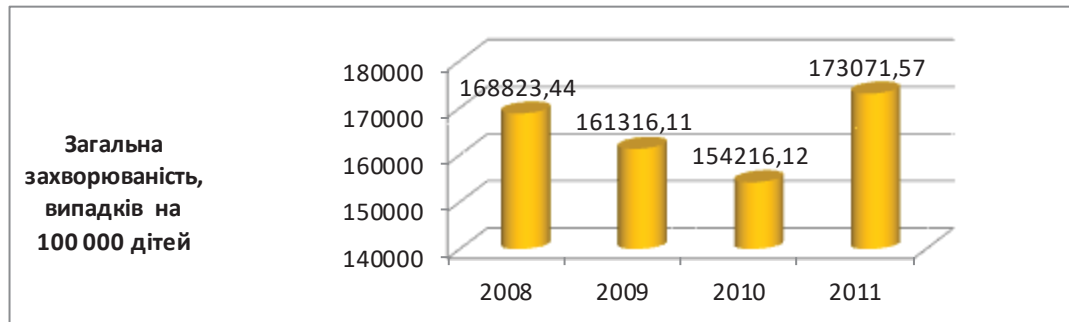

Рисунок 8. Тенденція поширеності інфекційних та неінфекційних захворювань серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

Друге рангове місце в структурі поширеності захворювань дитячого населення віком (0-14) років займають неінфекційні захворювання, для яких також є характерною тенденція до збільшення протягом 2008-2011 річного періоду від 154845,11 до 156299,27 випадків на 100 000 дітей, що перевищує середньобогаторічний показник в 2011 році в 1,04 рази по району (рис. 9).

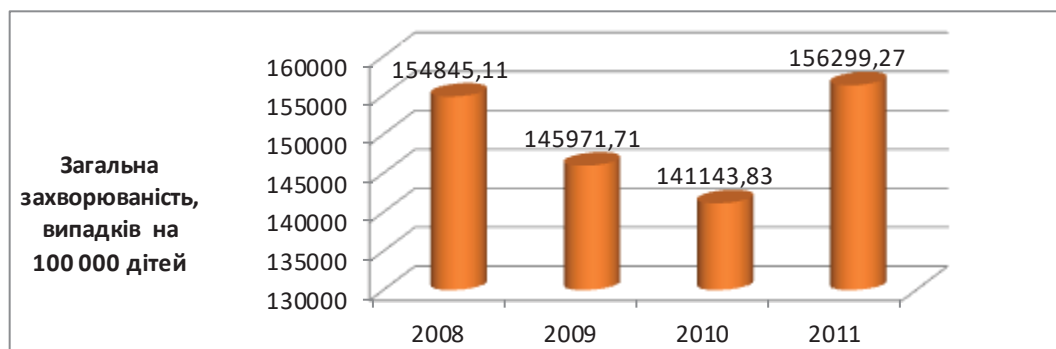

Рисунок 9. Тенденція поширеності неінфекційних захворювань серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

Третє рангове місце посідають хвороби органів дихання, грип та ГРЗ. Поширеність захворювань за цим класом хвороб серед дітей (від 0 до 14) років за середньобогаторічним рівнем складає 87260,22 випадків на 100 000 дітей по району та 104638,46 випадків на 100 000 дітей по області.

Несприятливі динамічні тенденції з вираженим зростанням показника по району було зареєстровано за такими класами хвороб, як інфекційні і неінфекційні захворювання (темп приросту 5,3%), інфекційні і паразитарні захворювання (13,4%), новоутворення (6,9%), злоякісні новоутворення (116,5%), цукровий діабет (14,9%), хвороби нервової системи та органів чуття (9,7%), короткозорість (10,9%), хвороби органів дихання, грип та ГРЗ (12,2%).

Зареєстрована тенденція до вираженого зниження показника поширеності захворювань на хвороби крові і кровотворних органів (темп негативного приросту по району -18,2%), хвороби ендокринної системи (-22,6%), хвороби системи кровообігу (-12,0%), хвороби органів травлення (-17,9%), у тому числі виразка шлунку і 12-палої кишки (темп приросту -76,3%), гастрити і дуоденіти (-37,2%), хвороби шкіри та підшкірної клітковини (-30,6%).

Динаміка поширеності захворювань основних класів хвороб, які зустрічаються серед дитячого населення вікової категорії від (0 до 14 років) у дослідному сільському районі представлена на (рис. 10-14).

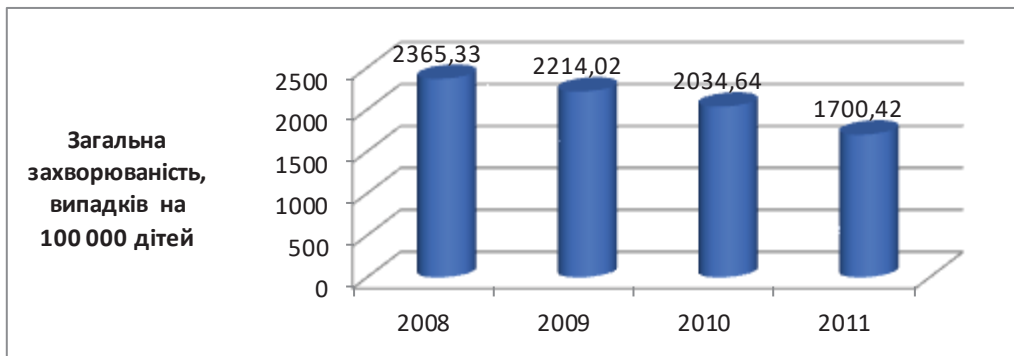

Рисунок 10. Тенденція поширеності захворювань крові і кровотворних органів серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

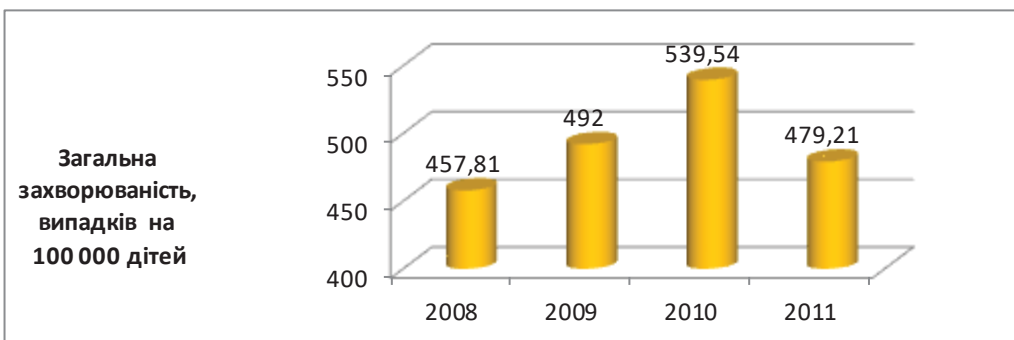

Рисунок 11. Тенденція поширеності захворювань на бронхіальну астму серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

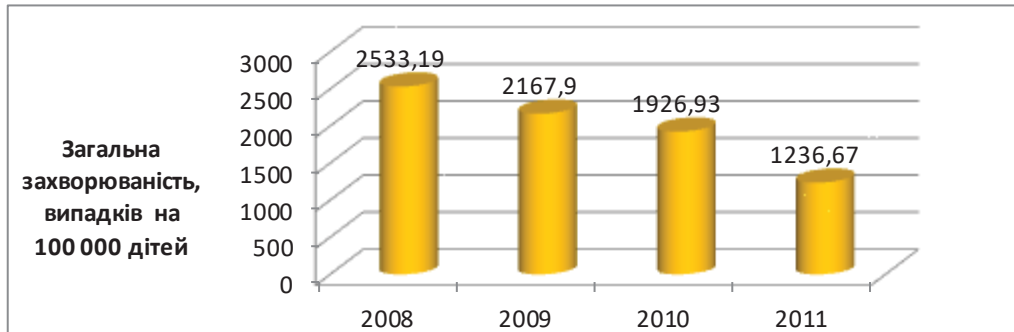

Рисунок 12. Тенденція поширеності захворювань на гастрити та дуоденіти серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

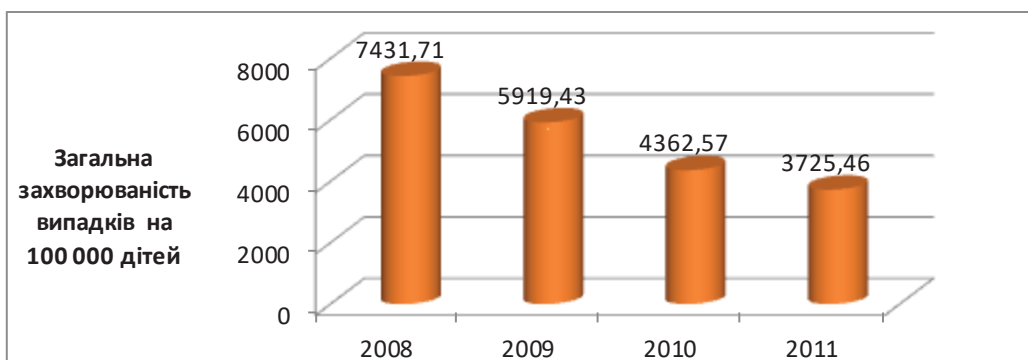

Рисунок 13. Тенденція поширеності захворювань шкіри та підшкірної клітковини серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

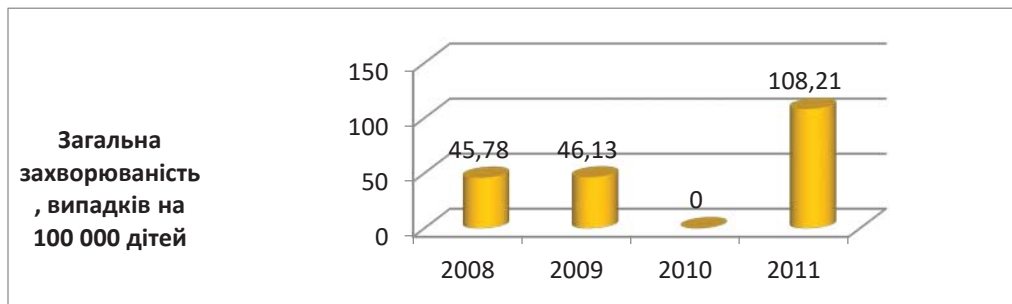

Рисунок 14. Тенденція поширеності захворювань на злоякісні новоутворення серед дитячого населення (віком від 0 до 14 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

Аналіз поширеності захворювань серед дорослих і підлітків свідчить про виражені негативні тенденції до зросту в рівнях поширеності захворювань. Рівень поширеності хвороб перевищував середньобагаторічний показник по району переважно у 2010-2011 роках: від (1,0 до 1,03) разів для інфекційних і неінфекційних захворювань та неінфекційних хвороб, від (1,01 до 1,08) разів для хвороб ендокринної системи, від (1,02 до 1,09) разів для цукрового діабету, від (1,1 до 1,2) разів для хвороб нервової системи та органів чуття, в 1,05 рази у 2011 році для хвороб системи кровообігу, в 1,13 разів у 2011 році для ішемічної хвороби, від (1,04 до 1,06) разів для хвороб органів дихання, грипу та ГРЗ, від (1,05 до 1,09) разів для травм та отруєнь.

Динаміка рівнів поширеності захворювань серед дорослих і підлітків (15-17) років демонструє виражене зниження цих показників з негативними темпами приросту за класами хвороб крові і кровотворних органів (-6,3%), злоякісними новоутвореннями (-10,6%), короткозорістю (-41,3%), бронхіальною астмою (-15,0%), гастритами та дуоденітами (-10,5%), хворобами шкіри та підшкірної клітковини (-31,4%), вродженими аномаліями (-14,6%).

Аналіз динамічної тенденції поширеності основних видів захворювань серед категорії дорослого і дитячого населення віком (від 15 до 17) років представлений на (рис. 15-21).

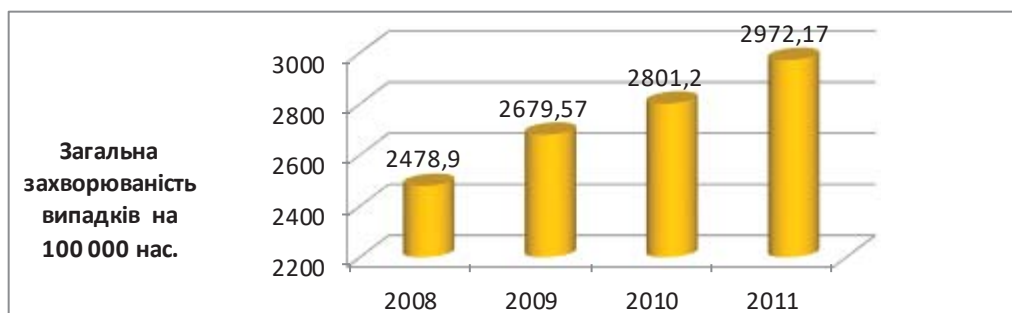

Рисунок 15. Тенденція поширеності захворювань на цукровий діабет серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

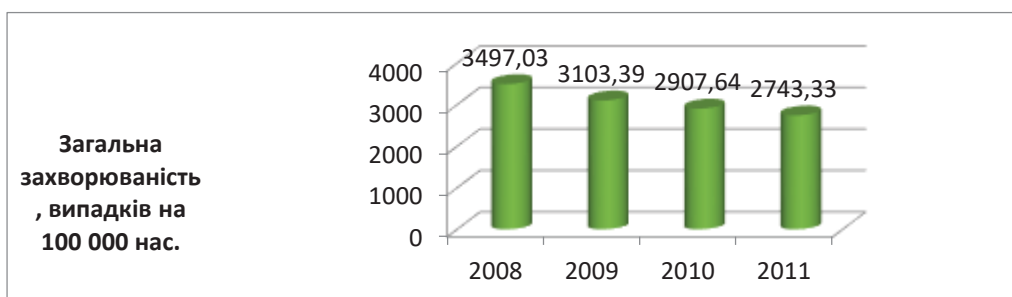

Рисунок 16. Тенденція поширеності захворювань на гастрити та дуоденіти серед дорослого і дитячого населення (15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

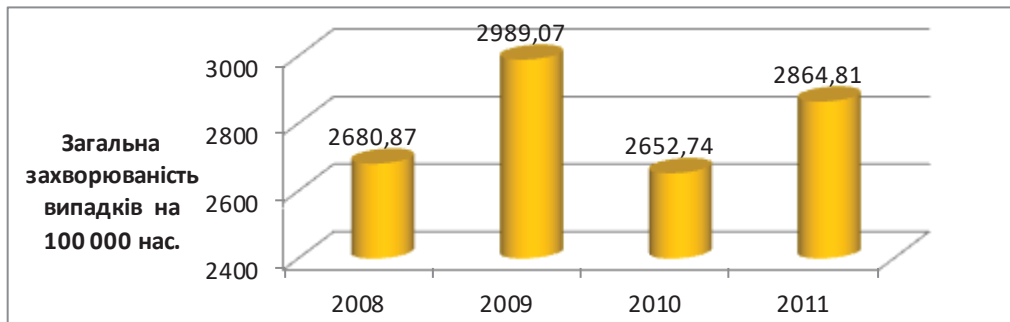

Рисунок 17. Тенденція поширеності захворювань на новоутворення серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

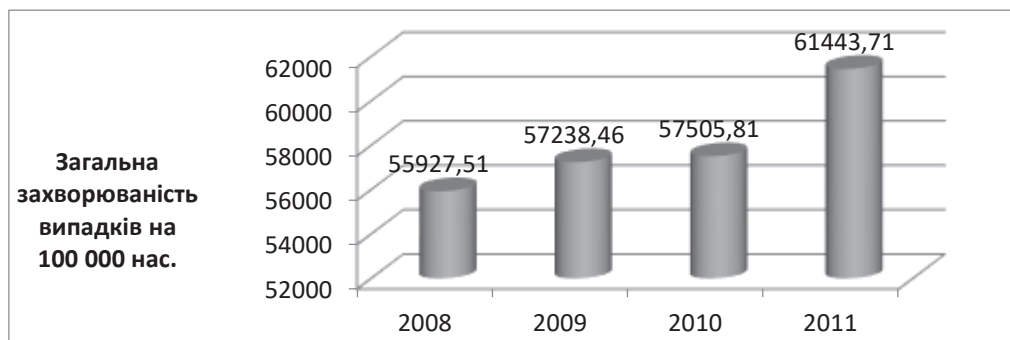

Рисунок 18. Тенденція поширеності захворювань системи кровообігу серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

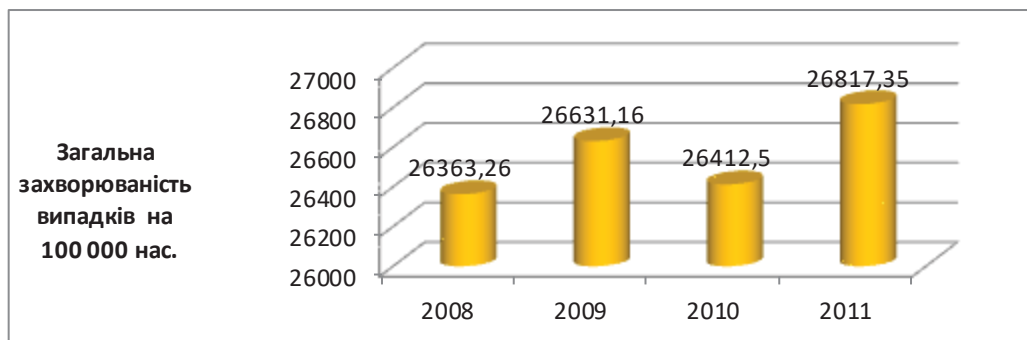

Рисунок 19. Тенденція поширеності захворювань органів дихання, грипу та ГРЗ серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

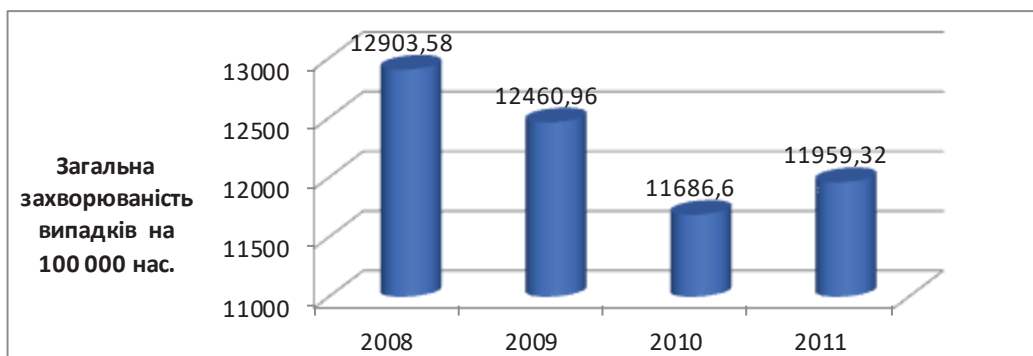

Рисунок 20. Тенденція поширеності захворювань органів травлення серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

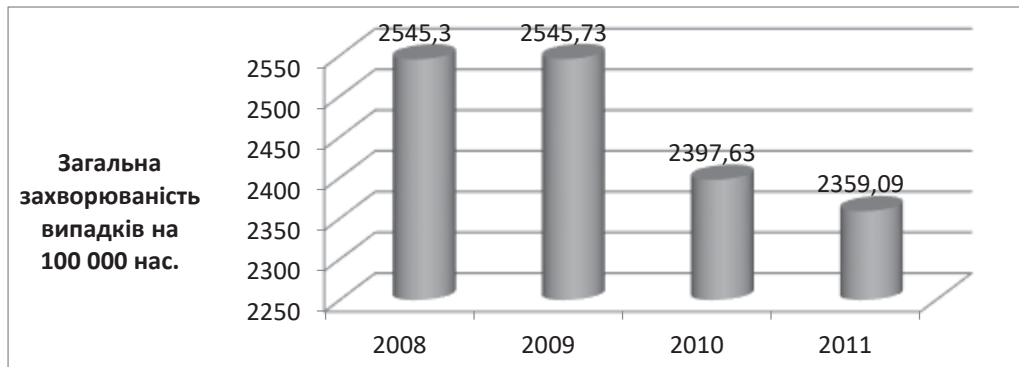

Рисунок 21. Тенденція поширеності захворювань на виразку шлунку та 12-палої кишки серед дорослого і дитячого населення (віком 15-17 років) у Кам'янсько-Дніпровському районі за 2008-2011 роки.

Висновки

1. Встановлено, що в структурі первинної і загальної захворюваності як серед дорослого, так і дитячого населення вікової категорії (від 0 до 14 років) та (від 15 до 17 років) Кам'янсько-Дніпровського району перші рангові місця посідають захворювання (I, IV, VI, IX, X, XI, XII, XIII) класів хвороб за МКХ-X.

2. Доведено, що перше рангове місце за рівнями захворюваності серед категорії дорослого та дитячого населення Кам'янсько-Дніпровського району за період з 2008 по 2011 роки посідають інфекційні і паразитарні хвороби з тенденцією до зростання з 56490,12 до 622262,63 випадків на 100 000 населення. Середньообагаторічний показник захворюваності за цим класом хвороб (I клас) становив 58232,04 випадків на 100 000 населення по району та 57957,58 випадків на 100 000 населення по області. Темпи позитивного приросту I класу хвороб складають 7,0 – по Кам'янсько-Дніпровському району та 0,9 – по Запорізькій області.

3. Звертає на себе увагу виражене зниження захворюваності серед категорії дорослого та дитячого населення району з негативними темпами приросту по району протягом 2008-2011 років за класами захворювань згідно до МКХ-X: III (темپ приросту показника – 6,4%), IV (темп приросту – 22,1%), V (-11,9%), VII (-11,5%), IX (-7,0%), XII (-34,2%), XIII (-7,4%), у тому числі гіпертонічна хвороба (-17,4%), ішемічна хвороба (-27,1%), гастрити та дуоденіти (-34,6%). Спостерігалось помірне зниження показника захворюваності на бронхіальну астму (-2,2%) та хвороби III класу (-4,4%) по району.

4. Серед категорії дитячого населення віком (від 0 до 14 років) Кам'янсько-Дніпровського району визначено несприятливі динамічні тенденції з вираженим зростанням показника поширеності захворювань за такими класами хвороб: I (темп приросту 13,4%), II (6,9%), VI (9,7%), VII (10,9%), X (12,2%), у тому числі інфекційні та неінфекційні захворювання (5,3%), злоякісні новоутворення (116,5%), цукровий діабет (14,9%). Протягом 2008-2011 років зареєстрована тенденція до вираженого зниження показника загальної захворюваності на хвороби III класу (темп негативного приросту по району – 18,2%), IV класу (-22,6%), IX класу (-12,0%), XI класу (-17,9%), XII класу (-30,6%), у тому числі виразка шлунку і 12-палої кишки (темп приросту -76,3%), гастрити і дуоденіти (темп приросту – 37,2%).

5. Неінфекційні захворювання посідають друге рангове місце в структурі захворюваності серед підлітків (15-17 років) цього сільського району та характеризуються зростанням у динаміці на 6,4% по району з рівня 42821,97 до 47828,79 випадків на 100 000 населення за 2008-2011 період вивчення. Відбувається стабілізація рівнів загальної захворюваності серед підлітків на гіпертонічну хворобу як по району (темп приросту – 1,0%), так і по області (1,5%). Виражений зріст рівнів первинної та загальної захворюваності серед категорії дитячого населення (віком 15-17 років) відбувається за класами хвороб МКХ-X (IV, VI, IX, X, XIX).

ЛІТЕРАТУРА

1. Бердник О.В. Доцільність використання різних показників здоров'я при оцінці впливу навколишнього середовища / О.В. Бердник, В.Ю. Зайковська // Гігієна населених місць: зб. наук. пр. – К., – Вип. 52. 2008. – С. 417-422.
2. Генетично обумовлені репродуктивні втрати: економічний аспект / Микитенко Д.О., Тимченко О.І., Линчак О.В. // Гігієна населених місць. – К., – Випуск 60. 2012. – С. 342-346.
3. Генетична складова як чинник формування здоров'я населення України / О.І. Тимченко, С.С. Карташова, О.В. Линчак [та ін.] // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. – 2005. – № 1. – С. 3-8.
4. Линчак О.В. Генофонд і здоров'я: спрямованість генетико-демографічних процесів в умовах депопуляції / О.В. Линчак, О.І. Тимченко. – К.: Медінформ, 2011. – 265 с.
5. Микитенко Д.О. Еквівалент вартості людського життя з погляду економічної ефективності лікувально-профілактичних заходів / Д.О. Микитенко, О.І. Тимченко // Гігієна населених місць: зб. наук. пр. – К., 2011. – Вип.57.– С. 389-399.
6. Алиментарное ожирение как гигиеническая проблема / Буряк Л.И., Белицкая Э.Н., Щудро С.А., Григоренко Л.В. – Днепропетровск: «Пороги», 2012. – 273 с. – (Монография).
7. Medical ecology in terms, schemes, tables and tests / Grebnyak N.P., Shchudro S.A., Fedorchenko R.A., Pushina O.S., Hryhorenko L.V., Golovkova T.A. – Recommended by the Ministry of Education and Science of Ukraine as a textbook for students of Higher Medical Education Institutions. – Dnipro: Accent PP, 2017. – 204 p. – (Навч-ний посібник МОН України).
8. Дієтологія у термінах, схемах, таблицях, тестах / Гребняк М.П., Щудро С.А., Таранов В.В., Головкова Т.А., Федорченко Р.А., Григоренко Л.В. – Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Дніпро: Акцент ПП, 2018. – 248 с. – (Навчальний посібник МОН України).

**АНАЛИЗ ПОКАЗАТЕЛЕЙ СОСТОЯНИЯ ЗДОРОВЬЯ ВЗРОСЛОГО И ДЕТСКОГО
НАСЕЛЕНИЯ КАМЕНСКО-ДНЕПРОВСКОГО СЕЛЬСКОГО РАЙОНА**

Григоренко Л.В.

Для оценки первичной и общей заболеваемости среди детского и взрослого населения, и заболеваний по отдельным нозологическим формам: (C00-C97), (E10-E14), (I10-I15), (I20-I25), (J95-J99), (K20-K31) согласно МКБ-Х, было проведено ретроспективное эпидемиологическое исследование. Научное обоснование исследований в сельской местности основано на таких критериях: выборе возрастной категории взрослого населения и детей от (0-14 лет) до (15-17) лет, однородности социально-гигиенических параметров, типов систем водоснабжения. Исследование заболеваемости было проведено по данным отчетов департамента здравоохранения на протяжении 2008-2011 годов.

**ANALYSIS INDICATORS OF ADULT AND CHILDREN POPULATION STATE
OF HEALTH IN THE KAMENSKO-DNEPROVSKYI RURAL REGION**

L.V. Hryhorenko

In order to estimate primary incidence of diseases and general diseases by the separate nosological forms at the children and adult population: (C00-C97), (E10-E14), (I10-I15), (I20-I25), (J95-J99), (K20-K31) retrospective research was carried out, according to the ICD-X. Scientific substantiation of the research in the rural district was based on the following categories: choosing category of the adult population and children from (0-14) years to (15-17) years, social-hygienic parameters, types of water supply systems. Investigation of the incidence was carried out according to the report of Information Health Department Centre along 2008-2011 years.